

[ASSAIG](#)

La violència del temps de Weil

Si els amics es moren, per què tenir-ne? Si l'enamorament passa, per què estimar?

— [Montserrat Dameson](#)

mel i mató

[@damesonpareras](#) [@damesonpareras](#)

11/02/2025 [Faves tendres #256](#)

“El temps exerceix violència”, escriu Weil a *La gravetat i la gràcia*, “és l’única violència (...) el temps porta allà on no volem anar”. [Simone Weil](#) rasca el fons de l’esperit: la comprensió de l’ànima humana des d’on escriu està reservada a aquells qui han procurat passar la vida a prop de Déu. Una il·luminada, n’hi podríem dir, però en realitat Weil “només” ofereix el reflex de l’únic que és llum de veritat. Weil brinda vies de pensament per alliberar-nos de la gravetat, fins i tot per alliberar-nos de la mortalitat de la carn: quan l’ànima és als peus, Weil troba els mots per elevar-la. És el que fa en parlar del temps i referir-s’hi com un fenomen a què estem irremeiablement vinculats, de què som indefugiblement esclaus. Els amics es moren, els pares també. El temps es perd, les oportunitats també. Hi ha llavis que no tornarem a tastar i colors de la felicitat que no tornarem a albirar. Hi ha una tendresa concreta associada als primers moments d’una gran història que no tindrem mai més a la punta dels dits. Tot allò que coneixem està encaminat a morir-se.

La consciència del pas del temps duu implícita la consciència de tot allò de què ens acomiadem. Ens passem la vida amb un “adeu” relligat a l’alè perquè el temps va carregat de canvis. De fet, de vegades sembla que això és el que fa avançar el temps: madurem en la mesura en què aprenem a entomar el despreniment. Tots carreguem un dol mut, tancat i discret, que hem decidit anomenar nostàlgia. Rere l’aversió al canvi amb què alguns ens mirem la vida hi ha, en realitat, la por d’haver-nos de carregar una nova nostàlgia a l’esquena. Però el temps exerceix violència, ens empeny allà on no volem anar perquè converteix qualsevol gaudi en un moment fugisser. Res del que tenim és nostre de veritat, tot és cedit. Bé, tot és cedit excepte allò que tornem a aquell que ens ho ha cedit tot.

Weil segueix “la violència del temps esquinça l’ànima: per l’esquinç entra l’eternitat”, perquè la consciència del despreniment entronca de manera directa amb la consciència de la mortalitat. I la consciència de la mortalitat és el que permet que ens inclinem vers les coses que no moren. Escrivia el poeta **Francesc Garriga** que “només és teu el que has donat”, i em sembla que aleshores ell ja havia arribat al cap de carrer de la maquinària del temps. Si els amics es moren, per què tenir-ne? Si l’enamorament passa, per què estimar? Si fins i tot el gaudi més autèntic i més pregon és passatger, per què gaudir? Tot és cedit, però allò que ens és concedit de quedar-nos és, paradoxalment, allò que no ens hem pas quedat. La nostra entrega és l’únic que és veritablement nostre. Potser l’enamorament passa, però tal com escriu Sant Pau als cristians de Corint “l’amor no passarà mai” (1Co, 13-8).

Conscients de la nostra mortalitat –que és fragilitat–, els dols que acumulem –que són conseqüència de l’amor que hem donat– ens expliquen que, contra la violència del temps, l’amor i l’eternitat –que en llenguatge cristià són la mateixa cosa– són l’únic que pot elevar-nos. Contra la gravetat de les coses que es moren només hi podem interposar les coses que romanen. I la violència del temps, a base de comiats i despreniments, amb l’ànima esquinçada, ens assenyala quines són. Només les coses que ens acosten a Déu, només l’amor que donem, només la mesura en què ens entreguem ens salven de la gravetat, del temps, de les cadenes del cos. Weil acaba el capítol escrivint “així mateix, cal estimar molt la vida per estimar encara més la mort”. La sindicalista francesa sempre troba la manera de fer-ho tot rodó, per això sempre hi acabo tornant.

La violència del temps de Weil

Montserrat Dameson

[nuvol.com](#)

